

F. t. l. vedr. valg til Folketinget m.v.

udgifterne ved anskaffelse/leje af stemmemaskiner til brug for forsøg, til konsulentbistand m.v. Udvalget anbefalede i tilslutning hertil, at ministeriet stillede sig positivt over for eventuelle ønsker fra kommunal side om at få adgang til for egen regning at gennemføre bindende forsøg med elektronisk stemmeafgivning forstået således, at ministeriet i givet fald skulle være indstillet på at forelægge lovforslag for Folketinget, som kunne give den fornødne hjemmel til sådanne forsøg.

Et flertal af Folketingets partier forholdt sig skeptisk over for brug af elektronisk stemmeafgivning i forbindelse med valg og folkeafstemninger, da Tinget i folketingsåret 1996-97 drøftede et beslutningsforslag herom, og beslutningsforslaget blev da også forkastet. Der henvises til Folketingstidende 1996-97, s. 775 ff. og 6220 og B s. 669.

I den forløbne tid siden afgivelsen af den nævnte betænkning i 1993 og indtil henvendelsen fra de seks kommuner har der kun været enkelte kommuner, der har rettet henvendelse til ministeriet vedrørende gennemførelse af forsøg med elektronisk stemmeafgivning, og ingen af disse henvendelser har hidtil givet ministeriet anledning til at forelægge lovforslag for Folketinget om hjemmel til gennemførelse af elektronisk stemmeafgivning.

3.1.2. Vurdering af hensigtsmæssigheden af elektronisk stemmeafgivning på afstemningsstedet

Fordelen ved elektronisk stemmeafgivning på afstemningsstederne på valgdagen vil navnlig være, at ressourceforbruget i forbindelse med stemmeoptællingen vil kunne reduceres. Der vil være tale om lettelse i forhold til valgadministrationen. Besparselser ved stemmeoptællingen vil dog kunne blive opvejet af udgifter til anskaffelse af stemmemaskiner og eventuel konsulentbistand til at programmere og overvåge maskinerne. For vælgerne vil det ikke indebære nogen lettelse, at stemmeafgivningen på afstemningsstedet foregår elektronisk frem for ved afkrydsning på en papirstemmeseddel.

Ved overvejelser om indførelse af elektronisk stemmeafgivning på afstemningsstederne kan imidlertid ikke alene indgå de fordele, der er forbundet hermed. Fordelene må afvejes over for de ulemper, der er forbundet hermed. Der tænkes herved navnlig på, at den nuværende folkelige kontrol med valgprocessen erstattes af en særlig specialistkontrol. Den almindelige vælgers mulighed for at kontrollere, at valghandlingen foregår korrekt, samt muligheden for efterfølgende at kontrollere valgresultatet ved at foretage en fornyet optælling af stemmerne kan være af afgørende

betydning for vælgernes tillid til hele valgprocessen og valgresultatet. En tilsvarende mulighed for folkelig kontrol foreligger ikke ved elektroniske løsninger.

Det er Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at den endelige afvejning af fordele og ulemper ved elektronisk stemmeafgivning på afstemningsstedet ikke kan foretages, før der har været gennemført forsøg hermed. Uanset de ulemper, der knytter sig til elektronisk stemmeafgivning, finder ministeriet det således positivt, at de nævnte kommuner ved deres henvendelse på ny har sat spørgsmålet om elektronisk stemmeafgivning på dagsordenen. Ministeriet vil derfor også se positivt på et konkret, egnet forslag til forsøg på dette område. Ministeriet deltager gerne i et samarbejde med de nævnte kommuner og eventuelt andre kommuner om at udarbejde et konkret forslag til forsøg på dette område, der vil kunne danne grundlag for en konkret stillingtagen fra ministeriets side til hensigtsmæssigheden af tilvejebringelsen af lovhjemmel til et sådant forsøg.

Ved ministeriets stillingtagen til, om et konkret forslag til forsøg vil være egnet som grundlag for tilvejebringelsen af lovhjemmel hertil, vil det i hvert fald være en forudsætning, at vælgerens elektroniske stemmeafgivning sker i overensstemmelse med valglovgivningens regler om stemmeafgivning. Vælgeren skal således kunne afgive sin stemme enten for et af de opstillede partier/kandidatlistor eller for en af de opstillede kandidater eller skal kunne stemme blankt.

Endvidere skal stemmehemmeligheden være sikret, herunder således, at det ikke kan spores, hvordan den enkelte vælger har stemt. Registreringen af vælgerens stemme skal ske på fuldt betryggede vis.

Ligeledes vil det være en forudsætning, at persondatalovgivningens bestemmelser om bl.a. sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger er iagttaget, og at det pågældende forsøg i øvrigt er sikkerhedsmæssigt forsvarligt, herunder at der er etableret fornødne fall-back procedurer.

3.2. Elektronisk stemmeafgivning via internettet

I henvendelsen fra Københavns, Aalborg, Odense, Glostrup, Høje-Taastrup og Frederiksberg Kommuner beskrives som fase tre i introduktionen af elektroniske landsvalg muligheden for, at vælgerne kan afgive elektronisk stemme over internettet baseret på den digitale signatur.

Elektronisk stemmeafgivning via internettet vil kræve lovhjemmel, idet stemmeafgivning andre steder end på afstemningsstedet på valgdagen alene kan foregå efter de gældende regler om brevstemmeafgivning.